

Вміст іонів хлору та сульфатів у межах ГДК.

Сухий залишок у всіх зразках води вище нормативного у 1,3-3,6 рази.

У таблиці показані результати мікробіологічного дослідження якості води за методом автографії на фотопапері. Метод ґрунтується на відновленні бромистого срібла (яке міститься в —ульсії засвіченого фотопаперу) відновними речовинами дослідного донного ґрунту (мулу).

Результати мікробіологічного дослідження якості води за методом автографії/ на фотопапері

Об'єкт досліджу	Ступінь потемніння фотопаперу	Характер процесу	Клас води
= Мул з дна ставу	Білий	Велика кількість O ₂ , інтенсивна мінералізація органічних сполук	I
I Мул з дна річки	Строкатий	Збалансований процес окислення та відновлення	II
J - Мул з дна річки і місці скидання "іхнічних вод мас-ютзаводу	Коричневий	Переважає відновний процес, дуже слабка самоочисна здатність води	VI

Пянтелеєнко О. С.

ВПЛИВ ВІДХОДІВ МЕТАЛУРГІЙНОГО ТА ШАХТНОГО ВИРОБНИЦТВА НА ОТОЧУЮЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Кафедра біохімії та екології харчових виробництв

Національний університет харчових технологій

Вул. Володимирська, 68, м. Київ, 01033

У доповіді розглянуто ступінь впливу відходів металургійної галузі України на природні ісі системи та стан здоров'я населення, проаналізовано співвідношення користь/шкода, пока- zz: екологічні ризики. Проаналізовано склад відходів металургійного та шахтного вироб- та особливості їх впливу на довкілля. Окремо розглядаються фізичні фактори антропо- z—юго забруднення (електромагнітне, теплове, шумове, радіаційне), що супроводжують Е&Тобництво металів та видобування вугілля шахтним способом. Також приділена увага пи- тююням сучасного рівня розвитку металургійної та вугільної промисловості на території країни. Головним об'єктом доповіді є терикони, а головним питанням - можливість виник- всередині них непередбачуваних реакцій, цікавих у тому числі з точки зору радіобіології Загалом мета даної доповіді - більш детально охарактеризувати відходи металургійної та г тільної промисловості, при цьому особлива увага приділена погляду на означену проблему : точки зору радіобіології.

Пастернак О. С. Міщенко Т» В., Жиденко А. О.

ЛІПІДНИЙ ОБМІН В ТКАНИНАХ КОРОПА (0+)

В УМОВАХ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ГОЛОДУВАННЯ

Кафедра біології

Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка

Вул. Гетьмана Полуботка, 53, м. Чернігів, 14038

E-mail: chgpi@chgpi.cn.ua

Протягом еволюції риби набули своєрідних адаптаційних механізмів, які супроводжуються відновленням функціональних та біохімічних показників, що збільшують можливості тюнивання в несприятливих умовах навколишнього середовища. Одним із таких пристосувань є здатність організму переходити в стан зниженої життєдіяльності, який характеризуєт ся *перебудовою всіх фізіологічних та біохімічних процесів організму і має назву гіпобіотич- ний стан* (Сисолятін С.В., 2006). Риби перебувають у стані гіпобіозу при низьких температурах під час зимівлі, що є одним із найважливіших пристосувань, яке допомагає риbam помірних широт раціонально використовувати запасні резерви організму під час зимової обмеженості поживних субстратів.

Як відомо, основним резервним компонентом тканин тварин є ліпіди - найбільш енергетично збагачені сполуки. Кількість запасних ліпідів, які накопичуються під час нагулу, і є вирішальним фактором для перенесення зимового голодування зі збереженням нормального фізіологічного стану організму. Особливо важливе мінімальне використання запасних ресурсів для корпів (0+), оскільки багато енергії у них витрачається на безпосередній ріст організму. Проте, вирішальним фактором для гіпобіозу є температура, а не обмеженість кормів. Тому, на базі лабораторії біохімії тварин було досліджено, як впливає довготривала зимова відлига на перенесення зимівлі молоддю коропа, що є основним промисловим видом Полісся. Для цього створили умови штучного голодування риб, які були поміщені у 200-літрові акваріуми, всі умови утримування в яких були максимально наближені до природних. Температура води становила 10-12 ОС, що практично є верхньою межею значення температур, при яких даний вид припиняє живлення і входить у стан гіпобіозу.

Метою роботи було встановити загальну кількість ліпідів у тканинах риб та рівень їх катаболізму за даних умов. Вміст сумарних ліпідів визначали у печінці, мозку та білих м'язах за методом (Давыдов О.Н., 2005.), в основі якого - здатність продуктів розщеплення ненасичених ліпідів утворювати з фосфованіліновим реактивом сполуку, інтенсивність забарвлення якої пропорційна вмісту загальних ліпідів. Рівень катаболізму ліпідів визначали за активністю у тканинах ліпази (К.Ф.З.1.13) - основного ферменту розщеплення тригліцеридів для енергетичних потреб. Активність ліпази визначали мікрометодом, за яким в якості субстрату використовували суспензію вершків і створювали оптимальні умови для дії ферменту. -

У проведених дослідженнях було встановлено, що найбільше ліпідів у коропа (0+) міститься в печінці, а найменше - у м'язах, причому рівень їх катаболізму на 7-й день експерименту у м'язах був на 20% нижчим, ніж у печінці. На 14-й день сумарний вміст ліпідів у м'язах зменшився в 3 рази, а у печінці в 2,3 рази, а рівень їх катаболізму в печінці більш ніж у 2 рази перевищував м'язевий. Загальний рівень катаболізму ліпідів залишився без змін.

Отримані дані свідчать, що при даних умовах риба не повністю впадає у гіпобіоз і зберігає високу рухову активність. Енергетичні ресурси витрачаються занадто швидко. Тому довготривала зимова відлига може призвести до виснаження організму риб (0+) та їх масової загибелі, статевозрілі особини можуть втратити здатність давати потомство, оскільки ліпіди мають велике значення при формуванні гонад. Таким чином, тривале потепління в зимовий період 2006-2007 року негативно позначилося на чисельності багатьох видів коропів, і цього року потрібно вжити заходів щодо обмеження вилову коропових риб з метою запобігання критичного порушення рівноваги у природних водних екосистемах Європи.

Петрова О. В., Міщено Л. В.

ЗНАЧЕННЯ ТА ВПЛИВ МИЮЧИХ ЗАСОБІВ НА ЖИТТЯ ТА СТАН ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Кафедра екології

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Вул. Карпатська 15, м. Івано-Франківськ

Багатьох хвилюють питання, пов'язані з шкідливим впливом хімікатів, що входять до складу широко розрекламованих у пресі і по телебаченню синтетичних миючих засобів (СМЗ), з якістю і безпекою використання в побуті різних видів пральних порошків. Повсюдне використання СМЗ призвело до формування нового, постійно діючого хімічного чинника середовища існування людини.